

KUNST

CENTRAAL

Inhoudelijk verslag activiteiten 2021-2022

Inhoudsopgave

Introductie	p. 4
Activiteiten	p. 6
Kwantitatieve indicatoren	p. 6
Kwalitatieve indicatoren	p. 7
Toelichting activiteiten	p. 9
Marketing & Communicatie	p. 12
Organisatie	p. 14
Algemeen	p. 14
Personele zaken en ICT	p. 14
Faire Practice Code	p. 14
Diversiteit en inclusie	p. 15
Code Cultural Governance	p. 15

Introductie

Dit verslag blikt terug op schooljaar 2021-2022, het eerste volledige schooljaar in de huidige beleidsperiode en het tweede waarin we ons moesten verhouden tot de coronapandemie. Want na een vliegende start in september 2021, zonder beperkende maatregelen en bomvol live activiteiten, dwongen de oplopende besmettingen in november 2021 toch weer tot aanpassingen van onze programma's. Als organisatie waren we voorbereid en daardoor was de stap naar een online bijeenkomst of digitale culturele activiteit sneller gemaakt. Ook scholen en culturele partners waren ingespeeld op deze varianten waardoor ons bereik steady bleef. Dat neemt niet weg dat er een zucht van verlichting was toen in maart 2022 alle maatregelen vervielen en we onze programma's live konden hervatten. Want er gaat niets boven het live ontdekken en meemaken van kunst en cultuur!

Ondanks de beperkingen en werkdruk op de scholen, hebben we veel bereikt in schooljaar 2021-2022. De nieuwe periode voor Cultuureducatie met Kwaliteit startte met maar liefst 59 nieuwe scholen en het totale bereik van de basisprogramma's Kunstmenu en Cultuurprogramma steeg. Met het project 'Podium Digitaal' investeerden we in innovatie van digitaal cultuuronderwijs. In het kader van 20 jaar Kunst Centraal trakteerden we vlak voor de zomervakantie meer dan 80.000 kinderen op een creatief Doeboek. Ook in het voortgezet onderwijs is het bereik gegroeid en wisten we in 2021-2022 onze rol sterker vorm te geven. De voortgang in het vo is gerapporteerd in een separate rapportage: Voortgangsrapportage 'Brede Blik, Cultuureducatie in het VO 2021-2023 en 2021-2022 (juni 2022) waarnaar ik hierbij graag verwijs.

Ook de interne organisatie kreeg de nodige aandacht in 2021-2022. Het kantoor is verbouwd waardoor een flexibele manier van werken die beter past bij de bezetting van de organisatie mogelijk is gemaakt. En de voorbereidingen voor een digitaliseringsslag op gebied van ICT, planning en financiën werden getroffen om de organisatie toekomstbestendig te maken. Kortom, een creatief en productief jaar waarvan we graag verslag doen aan de hand van de kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren die we inhoudelijke toelichten. We zijn blij met de steun en betrokkenheid van de Provincie Utrecht, de gemeenten, de lokale culturele instellingen en bovenal de schooldirecties. Het bevestigt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de creatieve ontwikkeling van onze jeugd en jongeren. Het financiële verslag en de jaarrekening 2022 worden samen met dit activiteitenverslag 2021-2022 aangeboden.

Hartelijke groet,

Barbara Wittebol
Directeur bestuurder
April 2023

Activiteiten

Kunst Centraal zorgt voor goede cultuureducatie voor iedereen van 4 tot 18 jaar in de provincie Utrecht. Wij werken in zowel primair als voortgezet onderwijs. Wij versterken de creatieve kracht van leerlingen, leerkrachten, docenten en beleidsmakers. Dit doen we met programma's voor leerlingen, aanbod voor deskundigheidsbevordering en advies. Om onze rol te monitoren en op waarde te schatten zijn voor de beleidsperiode 2021-2024 kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren geformuleerd door de provincie Utrecht.

Kwantitatieve indicatoren

	Beoogd	2020 - 2021	2021 - 2022
Kunstmenu (KM)			
Bereik	75%	66%	69%
Ontwikkeling nieuw project	2	1	2
Respons waardering	30%	n.v.t.*	46%
Waarderingscijfer	8	n.v.t.*	8,13
Cultuurprogramma (CP)			
Bereik	56%	54%	53%
Ontwikkeling nieuw project	2	3	3
Erfgoed component	30%	24%	49%
Respons waardering	30%	n.v.t.*	38%
Waarderingscijfer	8	n.v.t.*	7,85
Totaal bereik KM / CP		68%	71%
Respons alternatief programma	n.v.t.	49%	n.v.t.
Waardering alternatief	n.v.t.	7,7	n.v.t.
Cultuureducatie met Kwaliteit			
Bereik (cumulatief sinds 2013)	60%	57%	69%
Nieuwe scholen 21-24	30	n.v.t.	59
Advies & Expertise			
Deelnemers bijeenkomsten	60	49	213
Deelnemers netwerken	50	6	54
Bereik beleidsmedewerkers	15	n.v.t.	23

Toelichting:

- Met het Kunstmenu en Cultuurprogramma bereikten we in 2021-2022 71% van de scholen. Als we naar de programma's afzonderlijk kijken zien we dat er nog stappen gezet moeten worden om het bereik te vergroten, maar dat het bereik Kunstmenu gestegen is, met name door scholen in Vijfheerenlanden die ingestroomd zijn. Voor het Cultuurprogramma is het bereik percentueel iets gedaald. In Oudewater en de Utrechtse Heuvelrug zijn enkele scholen gestopt. Mogelijk zien we hier effect van het feit dat die gemeenten niet bijdragen in de kosten van de programma's. In Vijfheerenlanden zien we nog wat wisselende deelname. Scholen die niet meer mee willen doen versus scholen die juist aanhaken. We hopen in de toekomst met een gezamenlijk programma vanaf 2023-2024 (in samenwerking met Bindkracht, de lokale partner die CMK uitvoert) een goed bereik op te bouwen en te handhaven.
- We zetten ook actief in op kansen in gemeenten waar nog geen of niet alle programma's worden afgenomen. Voor het schooljaar 2022-2023 hebben wij negen scholen in Wijk bij Duurstede kunnen werven om naast het Kunstmenu ook aan het Cultuurprogramma te gaan deelnemen.
- Kunst Centraal evalueert alle activiteiten. Dit doen we door het uitzetten van waarderingformulieren per project. In schooljaar 2020-2021 zijn veel projecten geannuleerd, verzet of vervangen door een alternatief aanbod. Om goed te monitoren of scholen deze alternatieve programmering waarderen, hebben we aan het eind van het schooljaar een enquête verstuurd naar alle deelnemende scholen. De resultaten hiervan geven een goed beeld. Naast een gemiddeld cijfer van 7,7 gaf rond de 60% van de scholen aan dat het digitale aanbod een verrijking was van het onderwijs in coronatijd en zorgde voor inspiratie bij leerkrachten. Ruim 80% vond dat deze activiteiten bij hebben gedragen aan plezier bij de leerlingen.

Kwalitatieve indicatoren

- Draagvlak is een belangrijk element voor onze organisatie. Ons werkgebied kende in 2021-2022 397 schoollocaties in 24 gemeenten. 17 Gemeenten dragen bij aan de programma's voor leerlingen (Kunstmenu en Cultuurprogramma) en negen gemeenten dragen daarnaast bij aan Cultuureducatie met kwaliteit. Binnen zes gemeenten hebben we een convenant afgesloten. Dit betreft in alle gevallen een intentie vanuit de gemeente, de schoolbesturen, de lokale culturele instelling en Kunst Centraal om met elkaar de verantwoordelijkheid te nemen voor goede cultuureducatie voor alle kinderen. In 2022-2023 organiseren we in deze gemeenten tussenevaluaties van de convenanten om alle partijen betrokken te houden en het belang en de waarde van cultuureducatie op de agenda's te houden.

-
- Aansluiting van ons aanbod op de wensen en behoeften van scholen is van belang. We organiseerden in de meeste gemeenten digitale ontmoetingen met de cultuurcoördinatoren van de scholen. Ook de klankbordgroep van leerkrachten die ons adviseert bij het scouten en ontwikkelen van voorstellingen en projecten keek veelal online mee, omdat veel impresariaten hun aanbod online presenteerden vanwege de pandemie.

Toelichting activiteiten

- **Cultuurmenu's (Kunstmenu en Cultuurprogramma)**

Ook in 2021-2022 hebben we als gevolg van de pandemie en de geldende beperkingen onze programma's niet zonder aanpassingen kunnen uitvoeren. In overleg met het onderwijs en de samenwerkingspartners hebben we zo min mogelijk lessen en voorstellingen verzet, omdat dit zorgde voor veel onduidelijkheid bij alle betrokkenen.

Tijdens de lockdown en de daarop volgende beperkingen tussen november 2021 en maart 2022 konden de live voorstellingen en lessen niet doorgaan. Wel hebben we lessen die online gegeven konden worden via teams en zoom kunnen laten doorgaan en zijn voor voorstellingen digitale alternatieven ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met de makers en impresariaten.

Ook Creatief Digitaal zijn we blijven aanbieden met vier releases waarin voor elk bouwdeel een nieuwe video met creatieve opdracht is aangeboden aan de scholen.

Alle bijna 80.000 leerlingen in de Provincie Utrecht ontvingen in juni 2022 een DoeBoek, waaraan ook lokale instellingen een inhoudelijke bijdrage leverden. Hiermee boden we, in het kader van ons 20 jaar bestaan, een creatief boek aan alle leerlingen voor in de vrije tijd.

- **Cultuureducatie met Kwaliteit**

2021-2022 was het eerste schooljaar van CMK3. Dat luidden we samen met ruim 50 leerkrachten en schooldirecteuren feestelijk in met de bijeenkomst Vuur voor cultuur in Castellum Hoge Woerd. Net als in CMK2 investeerden negen gemeenten in de regeling. In CMK3 is Leusden opgenomen in de financiering voor het programma dat NEOS vanuit Amersfoort coördineert. De gemeente Vijfheerenlanden, die in CMK2 nog onder Zuid-Holland viel, deed voor het eerst mee in de Provincie Utrecht. In Zeist werden zes nieuwe scholen bereikt door KunstenHuis Idea en in Houten 5 nieuwe scholen via Educatie aan de Slinger. In de overige zes gemeenten was het bereik stabiel.

In het scholenprogramma op maat (voorheen individuele programma) dat Kunst Centraal provinciaal aanbiedt, zijn in september 2021 60 scholen gestart, waarvan 23 nog niet eerder deelnamen aan CMK. De nieuwe scholen gaan vooral aan de slag met het ontwikkelen van een visie op cultuureducatie en met het ontwikkelen van deskundigheid in het team. Alle scholen krijgen teamtrainingen aangeboden, doen mee aan De Ontdekking of Kunstkracht (in 2021-2022 door Het Filiaal theatermakers, vanaf 22/23 ook andere makers) en hebben een schoolbegeleider die het team en de cultuurwerkgroep ondersteunt.

De werving van nieuwe scholen voor CMK3 vond plaats in een context van corona, lerarentekort en werkdruk in het primair onderwijs. Toch hopen we dat nog meer nieuwe scholen de weg naar CMK gaan vinden, zodat ook zij de cultuureducatie op hun school kunnen verdiepen en ontwikkelen. De deur voor nieuwe scholen blijft open!

Wij richten ons extra op de scholen in het Speciaal Onderwijs (SO en SBO), omdat daar nog een wereld te winnen is. In 2021-2022 startten vier van hen in de gemeentelijke programma's en één in het scholenprogramma op maat. Met het aanstellen van een adviseur gespecialiseerd in deze onderwijsvormen hopen we hierin stappen te kunnen maken.

Voor meer details verwijzen wij alvast graag naar het activiteitenverslag CMK 2022, dat wij voor juni 2023 bij het Fonds voor Cultuurparticipatie indienen.

- **Programmaontwikkeling en projecten**

Naast bestaand aanbod dat we programmeren, is in 2021-2022 aanvullend aanbod gerealiseerd: vijf nieuwe projecten zijn opgenomen in de basisprogramma's.

- Voor het Kunstmenu zijn we in 2021-2022 begonnen met de ontwikkeling van een nieuw Orkestproject in samenwerking met het [Catching Cultures Orchestra](#) en De KOM. Het concert met bijbehorend instrumentencircuit gaat in voorjaar 2023 in première.
- Daarnaast ontwikkelden we een project rondom de [Break Squad Crew](#), waarin leerlingen voor of na de voorstelling workshops kregen van Crewleden en hen konden volgen via vlogs.
- Voor het Cultuurprogramma werd begonnen met de ontwikkeling van een lokaal pareltje, het project Kleurrijke burens, een project over kunst van Kijkoor, een dagbesteding. Dit project wordt in juni 2023 uitgevoerd in de groepen 7 en 8 van de basisscholen in Bunschoten.
- Daarnaast zijn twee nieuwe prototypen ontwikkeld, die in 2022-2023 van start gaan in twee gemeenten en daarna in de hele provincie inzetbaar zijn.
- Het project Hoor dit! in samenwerking met geluidskunstenaar [Elise 't Hart](#). Naast het door haar opgerichte [online Instituut voor huisgeluid](#) komt een instituut voor schoolgeluid, waarvoor leerlingen van de groepen 5 en 6 geluiden verzamelen en opnemen die in hun school te horen zijn.

-
- Het project Streetart in je straat is gemaakt samen met straatkunstenaar [Streetart Frankey](#). Door hem geïnspireerd verrijken leerlingen van de groepen 7 en 8 hun eigen omgeving met zelf gecreëerde straatkunst.

In 2021-2022 maakten de scholen kennis met de nieuwe lesmaterialenwebsite. De digibordlessen zijn leerlinggericht, plug-and-play en visueel door het gebruik van afbeeldingen en video's. De reacties van scholen en samenwerkingspartners zijn positief.

Met steun van het Cultuurinnovatiefonds van de Provincie Utrecht boden we 12 kunstenaars een ontwikkeltraject aan, [Podium Digitaal](#). De vraag die centraal stond was: Hoe maak je een goede digitale les? De opbrengst hiervan in de vorm van video's voor Creatief Digitaal delen we in 2022-2023 met de scholen. Bovendien is er met de learnings een toolkit ontwikkeld, die beschikbaar is voor kunstenaars en makers die ook bezig zijn met de digitalisering van hun aanbod.

- **Advies en expertise**

In 2021-2022 organiseerden wij verschillende bijeenkomsten om leerkrachten en/of culturele partners te inspireren en te informeren. De grootste was Anders denken, waar we o.a. vierden dat Kunst Centraal 20 jaar bestaat. Meer dan 80 deelnemers (onderwijsdirecties, -bestuurders en beleidsadviseurs) maakten de online inspiratiebijeenkomst mee via een livestream vanuit Theater Aan de Slinger. Onder andere wetenschapsjournalist Mark Mieras en breakdancer/inspirator Redouan spraken over het belang van kunst en kunsteducatie.

Met 14 beleidsadviseurs van gemeenten voerde onze adviseur een of meer gesprekken. De inhoud varieerde van kennismaking, informatie over regelingen, het delen van good practices of het adviseren over specifieke gemeentelijke vraagstukken. Doel van deze gesprekken is het realiseren van een goed klimaat voor cultuureducatie in alle Utrechtse gemeenten.

Voor leerkrachten waren er vier inspiratiewerkshops die we elk twee keer aanboden. In de workshops werd steeds een cultuurvak verbonden met een ander leergebied. Mediakunst, taal en beeldende kunst, spelen met theater en erfgoed en dans voor iedereen. In totaal 90 leerkrachten lieten zich inspireren om meer te doen met kunst en cultuur.

Voor vijftien beginnende cultuurcoördinatoren organiseerden we een startbijeenkomst om hun rol binnen de school en onze programma's toe te lichten. Elf leerkrachten volgden de cursus Interne Cultuur Coördinator en behaalden hun certificaat. Zij schreven voor hun school een cultuurplan.

Marketing & communicatie

Kunst Centraal is actief op social media (Facebook, LinkedIn, Instagram en Twitter) en bereikt met nieuwsbrieven de verschillende doelgroepen. Dat is belangrijk voor de werving voor de verschillende bijeenkomsten en workshops die we organiseren voor leerkrachten, docenten, directies en beleidsmakers. Maar ook zijn het *de* kanalen om onze doelgroepen te informeren over actuele onderwerpen.

Nevenstaande tabel laat zien dat het aantal nieuwsbrieven is gestegen in bereik in schooljaar 2021-2022 en ook de volgers op social media stijgen, met uitzondering van Twitter waar we een constant bereik hebben. In 2021-2022 gaven we drie edities van het blad *Prikkels* uit, een blad waarmee we leerkrachten inspireren.

Onze website wordt goed bezocht. Scholen kunnen er terecht om hun programma inhoudelijk en qua planning te zien. De nieuwe website biedt ook toegang tot het digitale lesmateriaal, alle nieuwsberichten en informatie over bijeenkomsten. In navolging van de website is ook de vormgeving van drukwerk en briefpapier aangepast. Hiermee is een eenheid ontstaan die voor zowel po als vo aansprekend is.

	September 2021	Januari 2022	Juli 2022
Nieuwsbrieven			
Leerkrachten	441	528	838
Directeuren	391	406	429
Culturele partners	474	509	560
Beleidsmedewerkers	31	31	38
Voortgezet Onderwijs	274	328	333
Website			
Gemiddelde gebruikers / maand	4.592		
Gemiddelde websessies / maand	7.216		
Sociale media			
Facebook	1.120	1.137	1.206
LinkedIn	2.145	2.229	2.402
Instagram	761	801	927
Twitter	935	936	934
Prikkels			
Thema	De Wijde Wereld	Energie!	1.001 verhalen
Oplage provincie Utrecht	1.500	1.500	1.500

Organisatie

Algemeen

Per (school)jaar brengen we focus aan binnen de organisatie. Ons beleidsplan "Cultuureducatie in de volle breedte" is daarbij leidend. Er is continue aandacht voor kwaliteit van onze projecten en het bereik ervan. In 21-22 was er daarnaast speciale focus op de interne organisatie: een herinrichting die een nieuwe manier van werken met zich meebracht. Maar ook implementatie van stage-beleid dat mogelijk werd door de certificering als MBO leerbedrijf die we daarvoor ontvingen.

Personele zaken en ICT

De nieuwe manier van werken biedt ook ruimte voor thuiswerken. Met de medewerkers zijn daar afspraken over gemaakt die ervoor zorgen dat het niet ten kostte gaat van de samenwerking en afstemming onderling. Voor de vaste medewerkers van Kunst Centraal maakten we een start met scholing die voortborduurde op het Canvas model. Hierbij was aandacht voor strategisch denken en bewustwording van ieders aandeel in het grote geheel.

In 2021-2022 is duidelijk geworden dat onze systemen (financiën, CRM en planning) verouderd zijn en is georiënteerd op een zogenaamde 'digitale verbouwing'. Deze wordt in schooljaar 2022-2023 uitgevoerd.

Fair Practice Code

In 2021-2022 werkte Kunst Centraal met aangepaste annuleringsvoorwaarden voor de groep zelfstandigen. Hiermee boden we coulance omdat onzekerheden die de covid pandemie met zich meebracht voortduurden. Ook hebben we ons ingezet voor scholing voor de flexibele schil onder de noemer 'goed werk':

Vanuit de Impulsregeling zzp van het Fonds voor Cultuurparticipatie kregen wij subsidie om de zzp'ers met wie wij samenwerken te ondersteunen door middel van scholing. Deze regeling loopt twee schooljaren. In 2021-2022 hebben wij het team van twaalf schoolbegeleiders samen met de projectleiders CMK een traject opgavegericht teamleren aangeboden. Onder begeleiding van de Aeres Hogeschool werkten zij aan beelden van 'goed werk' in cultuureducatie: werk dat goed is, goed doet en goed voelt (excellent, ethisch en energie gevend). De schoolbegeleiders nemen dit mee de scholen in, zodat ook schoolteams op deze manier kunnen gaan werken aan goede cultuureducatie.

Diversiteit en inclusie

Voor alle projecten en programma's geldt dat we in samenstelling en programmering ons bewust afvragen: zijn we herkenbaar voor iedereen? En zo nee, welke ingreep kunnen we doen? Om vanuit dit perspectief te denken was D&I onderwerp op een jaarlijkse studiedag waar inspiratie en uitwisselen van ervaring op de agenda stonden. Concreet zijn in 2021-2022 twee projecten ontwikkeld die culturele diversiteit als thema hebben. Daarnaast ontstond er binnen het project Podium Digitaal een videoles over gender dat via ons digitale platform Creatief Digitaal aan de scholen is aangeboden.

Ook in personeelssamenstelling heeft diversiteit de aandacht. Daar waar vacatures ontstaan oriënteren we ons breder dan voorheen op invulling en alloceren we budget voor begeleiding/opleiding waarmee we mogelijkheid creëren om werknemers aan te stellen die wellicht niet 100% voldoen aan het gewenste profiel maar waar we wel potentie zien.

Bij de samenstelling van klankbordgroepen waarmee we werken voor projectteams om de ontwikkeling van nieuwe projecten te bespreken, maar ook bij de samenstelling van de redactie van het Doeboek, letten we erop dat verschillende perspectieven vertegenwoordigd zijn.

Code Cultural Governance

Kunst Centraal werkt volgens het Raad van Toezicht-model. In 2021-2022 vergaderde de Raad van Toezicht en Directeur-Bestuurder vijf keer. Begin 2022 heeft Renate Westerlaken, voorzitter van de Raad van Toezicht, afscheid genomen na twee zittingstermijnen. Jeroen Willem Klomps, eigenaar van Klomps Management & Consultancy, heeft haar opgevolgd.

De ondernemingsraad, bestaande uit 3 leden, vergaderde met de Directeur bestuurder vijf keer in 2021-2022 keer en was o.a. intensief betrokken bij de herinrichting van het pand.

Colofon

Fotografie: Marieke Duijsters, Remke Spijkers, Lilian van Rooij

Tekst: Hilde van Tol en Barbara Wittebol

Vormgeving: Mirjam de Heer